

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 2, 5, 7, 9,
20, 31, 37, 38, 39, 45, 46, 47 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO SEPTINTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP NR. TAP-18-1181)(TAIS Nr. 18-6070(2))**

2018-07-31 Nr.NV-2016

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Sistemiškai vertinant Projekto 10 straipsnio nuostatas, manome, kad jos neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų teisėkūros tikslingumo ir efektyvumo principų, reiškiančių, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis ir kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės. Šiuo atveju nesuprantamas Projekto rengėjų siekis siūlomais Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimais sudaryti teises prielaidas sukurti bendrą gamtinių dujų rinką, nors šiuo metu nėra sudaryta jokių susitarimų su kitų šalių gamtinių dujų rinkų dalyviais. Pritariame Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. birželio 7 d. rašte išdėstyta pastabai, kad nesant su kitomis šalimis ar šių šalių gamtinių dujų rinkų dalyviais sudarytų susitarimų, Projekto nuostatos liks tik deklaratyviomis ir galinčiomis kelti klaidingus lūkesčius. Be to, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo 5 straipsnio 1 punktu, kad Vyriausybės ar jos įgaliota institucija formuoja ir įgyvendina valstybės dujų politiką, manome, jog teisinės prielaidos sukurti bendrą gamtinių dujų rinką gali būti sudarytos ir kitomis teisinio reguliavimo priemonėmis.

2. Projekto 4 straipsnio 6 dalies nuostata „Komisija suderina perdavimo sistemos operatoriaus pateiktą perdavimo sistemų operatorių intersisteminio kompensavimo tvarką“ yra neaiški, kadangi visų pirma, neaišku su kuo Komisija turi suderinti kompensavimo tvarką, visų antra, formuluotė „intersisteminio kompensavimo tvarka“ nėra atskleista ir apibrėžta Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

3. Siekiant teisinio aiškumo ir apibrėžtumo, siūlytume atsisakyti neapibrėžtų, netikslių ir teisinio reguliavimo neišbaigtumą suponuojančių formuluočių (pvz., „protingas terminas“; „gali būti“; „kurią sudarytų“; „gali taikyti“ ir pan.;

4. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūloma panaikinti Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 21 dalį, kurioje apibrėžiama kas yra gamtinių dujų rinkos operatorius, siekiant teisinio aiškumo, siūlome Gamtinių dujų įstatyme visiškai atsisakyti sąvokos – rinkos operatorius (pvz. Gamtinių dujų įstatymo 1 straipsnis, 21 straipsnio 1 dalis ir t. t.).

5. Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnyje yra apibrėžiami penki įvairūs „operatoriai“. Projekto 1 straipsnio 1 dalyje minimas „bendros gamtinių dujų rinkos zonos operatorius, tačiau 2 straipsnyje, kuriame pateikiamos sąvokos, nėra siūloma pateikti šio „operatoriaus“ apibrėžties.

Todėl siūlome įtraukti tokią sąvoką į įstatymą. Be to, Projekte kaip sąvoka nėra pateikta „bendros gamtinių dujų rinkos zonos“ apibrėžtis, nors ši sąvoka naudojama kitų sąvokų apibrėžtyse ir jai skirtas Septintasis¹ skirsnis. Todėl siūlome šią sąvoką ir jos apibrėžtį taip pat įtraukti į Projekto 1 straipsnį, kuriuo keičiamas Įstatymo 2 straipsnis.

6. Projekto 1 straipsnio 6 dalimi keičiamoje 2 straipsnio 9 dalyje įrašomi žodžiai „ir (ar) pajamų“, tačiau iš pateiktos apibrėžties visiškai neaišku, kieno pajamų (juk ne gamtinių dujų?, kaip gautųsi pagal sakinio konstrukciją).

7. Projekto 1 straipsnio 7 dalimi siūloma nauja Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 20 dalis neatitinka loginės semantikos: sąvoka „Gamtinių dujų *rinkos biržos* operatorius“ turėtų būti tikslinama, nes kažin ar birža gali prekiauti rinka. Todėl kyla abejonių ir dėl Projekto aiškinamojo rašto teiginio, kad apibrėžiamos naujos sąvokos įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Tuo labiau, kad Terminų banke tokios (kaip ir daugelio kitų, naudojamų įstatyme ir Projekte) sąvokų apskritai nėra. Be to, Projekto 1 straipsnio 11 dalyje, kuria keičiama Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 57 dalis, nurodoma „prekyba ... gamtinių dujų biržoje“. Todėl siūlome suvienodinti vartojamas sąvokas.

8. Projekto 1 straipsnio 7 dalimi Įstatymas pildomas 20 dalimi, nors Projekte ir Projekto lyginamajame variante ji nurodoma kaip „21“.

9. Svarstyтина, ar nuoseklumo prasme Projekto 1 straipsnio 8 ir 9 dalys neturėtų būti sukeistos vietomis, nes išsireiškimas „**esamą** 2 straipsnio 21 dalį“ Lietuvos teisės aktuose nevartojamas.

10. Projekto 1 straipsnio 7 dalyje nurodomas pilnas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pavadinimas, kai tuo tarpu šios institucijos pavadinimo sutrumpinimas pateikiamas Gamtinių dujų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, kur ji pirmą kartą yra įvardijama. Atitinkamai turėtų būti redaguojamos abi šios nuostatos.

11. Projekto 2 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda į „sąrašą“ ir Reglamento 2017/1938 2 straipsnio 5 ir 6 punktuose nustatytus „reikalavimus“. Atkreipiami rengėjų dėmesį, kad pagal tai, kaip suformuluota nuostata, veikiausiai bus keletas sąrašų (pažeidžiamų vartotojų, solidariai saugomų vartotojų ir jų grupių“, todėl siūlome atitinkamai pakoreguoti keičiamą 14 punktą. Be to, ES institucijų priimamų reglamentų sąvokose, pagal geros teisėkūros principus, yra draudžiama nustatyti „reikalavimus“, todėl projekte šį žodį reikėtų keisti.

12. Projekto 5 straipsnio 5 dalyje, kuria keičiama Gamtinių dujų įstatymo 20 straipsnio 10 dalis, įrašomi žodžiai „išskyrus šio įstatymo 39¹ straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus“. Tačiau minėto straipsnio 3 dalyje nėra nurodyta jokių „veiklos“ atvejų, kuriems galėtų būti taikoma išimtis dėl perįgaliojimo. Be to, toks skirtingas reguliavimas, kai vieniems asmenims draudžiama perįgaluoti kitus asmenis vykdyti licenciijoje nurodytą veiklą, o kitiems – leidžiama, turėtų būti pagrįstas ir paaiškintas aiškinamajame rašte.

Dėl susijusių aspektų:

1. Projekto lyginamojo varianto 1 straipsnio 9 dalis (Pripažinti netekusia galios esamą 2 straipsnio 21 dalį) išdėstyta nesilaikant Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 113.6 papunkčio nuostatų, kad jeigu siūloma pripažinti netekusiu galios visą straipsnį, punktą ir (ar) jų sudedamąsias dalis, nurodomas siūlomo pripažinti netekusiu galios straipsnio, punkto ir (ar) jų sudedamųjų dalių numeris ir *pateikiamas visas šio straipsnio, punkto ir (ar) jų sudedamųjų dalių tekstas, perbrauktas plona linija*.

2. Projekto lyginamojo varianto 3 straipsnio paryškinta nuostata „SGD pakartotinio dujinimo“ nėra keičiama (įrašoma), todėl pagal Rekomendacijų 113.3 papunktį paryškinta nepagrįstai.

3. Derinimo pažymyje neįvertintos Valstybinės kainų ir energijos kontrolės komisijos 2018 m. birželio 5 d. pastabos į kurias nebuvo atsižvelgta arba buvo atsižvelgta iš dalies (pvz. 6 pastaba).

4. Pagal Rekomendacijų 6.1 papunktį, pirmą kartą tekste minimas teisės akto, institucijos, pareigų ir pan. pavadinimas negali būti trumpinamas; jei teisės akto, institucijos, pareigų ir pan. pavadinimas, kuris prasideda žodžiais „Lietuvos Respublika“, minimas ne kartą, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau jis gali būti rašomas be žodžių „Lietuvos Respublika“, todėl siūlome Vyriausybės nutarimo, kuriuo Projektas teikiamas Seimui, projekte nurodyti nesutrumpintas minimų asmenų pareigas, t. y., su žodžiais „Lietuvos Respublikos“.

Teisės grupės patarėjas

Žygimantas Daukša

Teisės grupės vyriausiasis patarėjas

Deividas Kriaučiūnas